

Patrz w górę! – na doktorów honoris causa WAT

Sylwetki doktorów honoris causa i ciekawostki związane z ich życiem i pracą naukową prezentuje najnowszy cykl „Honorowi doktorzy WAT”. Zapraszamy po informacje o tym, co łączyło lub wciąż wiąże światowej sławy ekspertów z naszą uczelnią oraz po wiedzę na temat badań przez nich prowadzonych.

Cykl „[Honorowi doktorzy WAT](#)” znajduje się na podstronie [NAUKA](#) strony głównej Wojskowej Akademii Technicznej.

Wśród 26. Uczonych, którym przyznano najwyższą godność akademicką WAT, jest dr Scott Parazyński, astronauta polskiego pochodzenia, alpinista, pletwonurek, pilot, lekarz i specjalista medycyny kosmicznej. Odbierając doktorat honorowy WAT w 2013 roku, zwrócił się do naszych studentów – pasjonatów lotnictwa: "Neil Armstrong, który jako pierwszy człowiek stanął na Srebrnym Globie, wcześniej powiedział, że chciał latać i pewnego dnia spełniło się jego marzenie. Tak samo było ze mną" – powiedział i zaapelował, by studenci WAT nie rezygnowali ze swoich marzeń. Wyróżnienie otrzymał za łączenie medycyny i techniki z badaniami kosmosu oraz za międzynarodowe zasługi edukacyjne.

W hasło #lookup lub jego polski odpowiednik #patrzwgorę nawiązujące do szeroko diskutowanego w gronie popularyzatorów nauki filmu „Nie patrz w górę” wpisują się prace honorowego doktora WAT Piotra Wolańskiego – emerytowanego profesora Politechniki Warszawskiej. To światowej klasy specjalista w dziedzinie badań nad silnikami spalinowymi, detonacji, wybuchów i astrofizyki. Jest autorem jednej z hipotez powstawania kontynentów – badań zderzenia dużych asteroid z Ziemią i ciałami planetarnymi. Ma ogromne zasługi na rzecz rozwoju polskiej nauki i techniki, szczególnie w dziedzinie eksploracji kosmosu.

W latach 70. większość naukowców nie brała pod uwagę możliwości zderzeń dużych obiektów kosmicznych z Ziemią i z innymi planetami. Piotr Wolański głosił pogląd, że zagłada dinozaurów oraz spektakularne wyginięcie

innych istot żywych na Ziemi nastąpiły w wyniku zderzenia naszej planety z asteroidami lub z kometami. W jednym z artykułów, opublikowanych w 1976 r., profesor pisał: „Należy zaznaczyć, że kolizje kosmiczne prowadziły (proporcjonalnie do skali) do częściowej lub całkowitej zagłady życia w miejscu upadku. (...) Tłumaczy to prawdopodobnie przyczyny wielkiego wymarcia bezkręgowców na granicy ery paleozoicznej i mezozoicznej oraz wymarcia gadów olbrzymów na pograniczu ery mezozoicznej i kenozoicznej. (...) Można przypuszczać, że wielkie kolizje kosmiczne asteroid z powierzchnią Ziemi rozgraniczają ery geologiczne – podstawowe etapy w historii jej przekształceń.”. W tym czasie opracował również hipotezy powstania Księżyca oraz kontynentów w wyniku takich zderzeń. Weryfikacji tej hipotezy nastąpiła dopiero po rozpoczęciu współpracy z naukowcami z Wojskowej Akademii Technicznej – współpraca ta trwa od wielu lat i jest wielowątkowa.

Podczas wręczania honorowych doktoratów nie brakowało elementów humorystycznych. Z fragmentu wystąpienia profesora Adama Smolińskiego przygotowanego do wygłoszenia po otrzymaniu doktoratu honoris causa WAT, wynika, że uczyony – pionier elektroniki światłowodowej w Polsce – na poważnie zainteresował się elektrycznością już jako dziecko. „Prowadził na przykład badania nad odpornością sieci energetycznych na przeciążenia, zrzucając stalowy gwóźdź na dwa inne wystające z kontaktu. (...) Podobno eksperyment zakończył się brakiem prądu w całym mieście oraz laniem.” (za wspomnieniami Macieja Markowskiego, wnuka profesora). Profesor Adam Smoliński był wybitnym specjalistą radiotechniki i elektrotechniki wojskowej. Stworzył cztery szkoły naukowo-dydaktyczne: teorii wzmacniania, materiałów magnetycznych, mikrofalowej elektroniki ciała stałego i techniki światłowodowej.

Pierwszy tytuł „Doctor Honoris Causa” WAT otrzymał laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki. Profesor Nikołaj Basow wysoko cenił profesora Sylwestra Kaliskiego i był jego przyjacielem. W Wojskowej Akademii Technicznej gościł w 1972 roku. Rok później zespół profesora Kaliskiego potwierdził możliwość laserowej mikrosyntezy termojądrowej. Polski eksperyment był siódmą udaną próbą tego typu na świecie – oprócz Związku Radzieckiego, gdzie dokonał tego późniejszy noblista.

Więcej informacji w cyklu #honorowidoktorzyWAT prowadzonym przez [Dział Nauki WAT](#).

Karolina Duszczyk

fot. Image Science & Analysis Laboratory, NASA Johnson Space Center